

תקציר ממצאי הערכה – 2015-16 תשע"ו

ספריית פיג'מה לקטנטנים

תכנית "ספריית פיג'מה לקטנטנים" נוסדה על ידי קרן גרינספון ישראל והחלה לפעול בשנה"ל תשע"ו ב- 340 מעונות יום המשתייכים לשלש רשתות – ויצו, אמונה ונעמת. התכנית מיועדת לילדים בגילאי 2-3 ומבוססת על תכנית "[ספריית פיג'מה](#)" אשר פועלת בגני ילדים, השואפת לקדם חינוך לקריאת ספרים בגיל צעיר, לעודד תרבות ואורח חיים של אהבת הקריאה בגן ובבית, תוך שימת דגש על ספרות טובה ועידוד שיח בנושא ערכים ומורשת יהודית וישראלית.

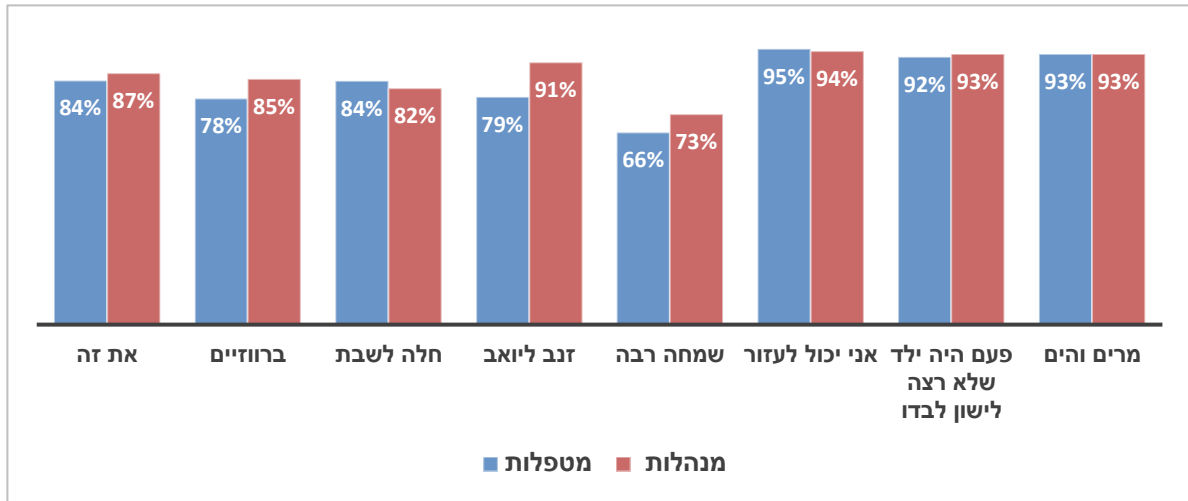
בשנת הפעילות הראשונה חולקו במסגרת ספריית פיג'מה לקטנטנים מדי חודש, 8 פעמים בשנה, ספרים ל- 11,500 ילדי המעונות. הספרים לוו בהמלצות לקריאה ומשחק בחיק המשפחה (המובאות בתוך הספרים) והצעות לפעילות במעון, שנשלחו בדוא"ל לצוותים החינוכיים ומתפרסמות באתר האינטרנט של התכנית. כמו כן, הוצעו לצוותי המעונות מפגשי חשיפה לקראת פתיחת התכנית והדרכה פדגוגית במהלך השנה. התכנית לוותה בתהליך הערכה רצוף שבחן את מידת שביעות רצונם של בעלי עניין מהספרים ומהמרכיבים השונים של התכנית. ההערכה כללה שאלונים אלקטרוניים שהופצו למנהלות המעונות, למטפלות, למפקחות ולהורי הילדים. שיעורי ההשבה בקרב הצוותים היו גבוהים מאוד: מעל 60% בקרב מנהלות המעונות, 74% מהמפקחות וקרוב ל-50% מהמטפלות השיבו לשאלונים. על שאלון ההורים השיבו 500 משפחות המהוות מדגם של משפחות התוכנית.

ממצאי ההערכה מראים שהתכנית התקבלה בשמחה על ידי המנהלות, המטפלות, הילדים וההורים והשתלבה היטב בפעילות החינוכית במעונות. הם מעידים על הצלחה גדולה של "ספריית פיג'מה לקטנטנים" הן מבחינת שביעות הרצון של הנהנים מהתכנית במעונות, והן מבחינת השינויים הרבים והמשמעותיים שחלו במעונות ובבתי הילדים בעקבות הפעלת התכנית.

שביעות רצון גבוהה מהתכנית ומהספרים:

- יותר מ-95% מהמטפלות, המפקחות, המנהלות וההורים שהשיבו לשאלונים המליצו להמשיך את תכנית ספריית פיג'מה לקטנטנים במעון שלהם בשנה הבאה.
- רוב מוחלט של המטפלות (95%-75%) ומנהלות המעונות (94%-82%) שהשיבו לשאלוני ההערכה העריכו את הספרים שחולקו השנה במסגרת ספריית פיג'מה לקטנטנים כטובים במידה רבה-רבה מאד.

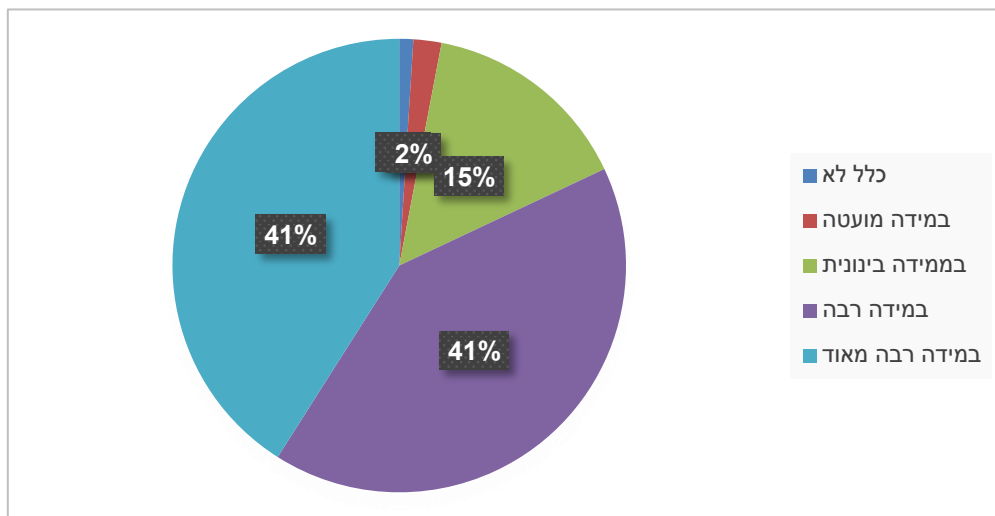
חוות דעת על הספרים – מנהלות ומפקחות
שיעור הערכת הספר באופן כללי "במידה רבה-רבה מאוד"

- 82% מההורים שהשיבו לשאלונים אהבו את הספרים שקיבלו מספריית פיג'מה במידה רבה-רבה מאוד.

התפלגות תשובות ההורים לשאלה:

האם באופן כללי אהבתם את הספרים שקיבלתם מספריית פיג'מה לקטנטונים?

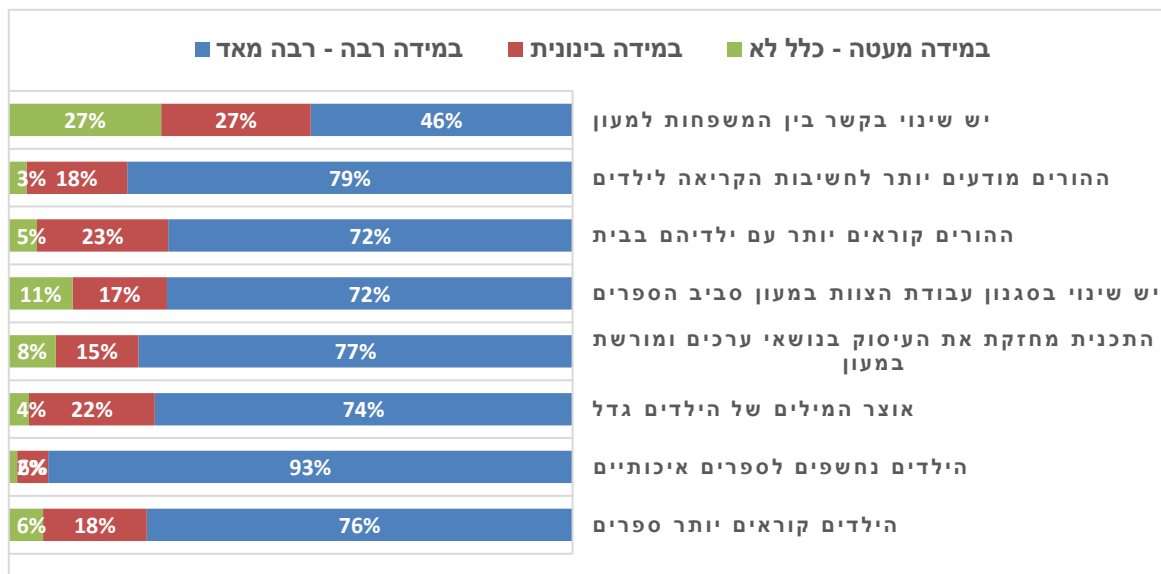

שינויים במעון בעקבות התכנית

- רוב מנהלות המעונות מדווחות על שינויים רבים שקרו במעון במידה רבה-רבה מאד בעקבות הפעלת ספריית פיג'מה לקטנטנים. השינוי הגדול ביותר לדבריהן הוא **היחשפות הילדים לספרים איכותיים**. שינויים מובהקים אחרים לדעתן הם **מודעות גדלה של ההורים לחשיבות הקריאה לילדים** (ממצא שמאומת גם מדבריהם של ההורים עצמם), **חיזוק העיסוק בנושאי ערכים ומורשת במעון**, **עלייה בקריאת הספרים של הילדים**, **גדילת אוצר המילים של הילדים** (גם זה מדווח על ידי הורי הילדים), **עלייה בקריאת ההורים ספרים עם ילדיהם ושינוי בסגנון עבודת הצוות במעון** סביב הספרים. כמחצית מהמנהלות מציינות שבעקבות התכנית חל שינוי במידה רבה בקשר שבין המשפחות למעון.

התפלגות תשובות מנהלות המעונות בסוף השנה לשאלה:

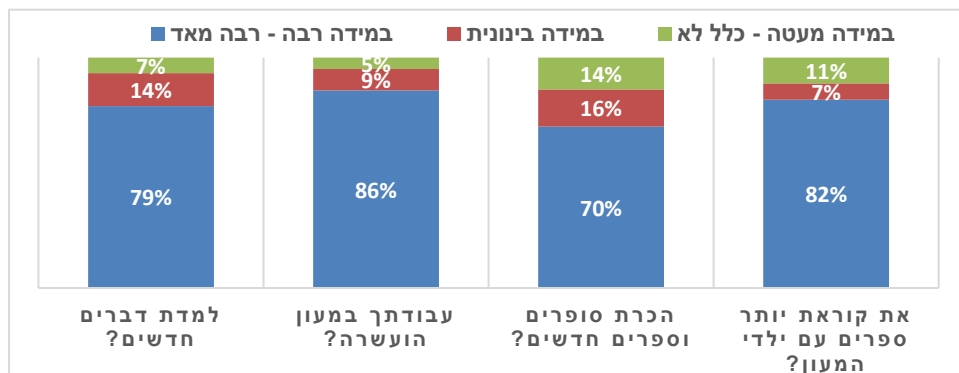
"האם להתרשמותך בעקבות הפעלת ספריית פיג'מה לקטנטנים..."

- רוב המטפלות דיווחו שבעקבות הפעלת תכנית ספריית פיג'מה לקטנטנים במעון שלהן, **עבודתן במעון הועשרה (86%)**, **הן קוראות יותר ספרים עם ילדי המעון (82%)**, **למדו דברים חדשים (79%)** והכירו **סופרים וספרים חדשים (70%)**.

התפלגות תשובות המטפלות במעונות בסוף השנה לשאלה -

"האם בעקבות הפעלת ספריית פיג'מה לקטנטנים -"

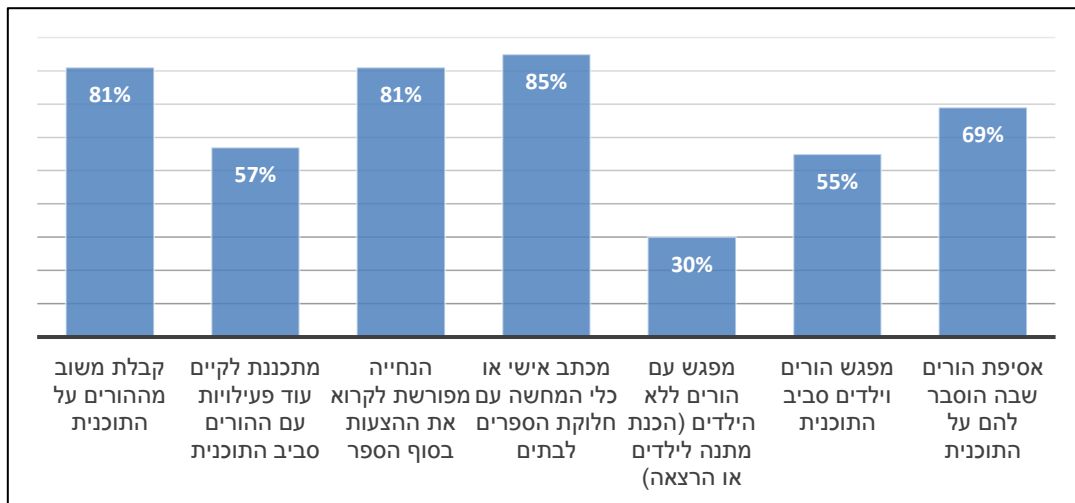

- השוואה בין דיווחי מנהלות המעונות בתחילת השנה לדיווחיהן בסוף השנה מלמדת שחלה עלייה של 11% בשיעור המנהלות המדווחות על קיומה של פעילות יצירה סביב ספרים במעון וכן חלה עלייה בשיעור המנהלות המדווחות על קיום פעילות סביב הספרים פעם בשבוע. כמו כן, ניתן להבחין בסוף השנה בגיוון רב בסוגי הפעילויות המתוארות סביב הספרים. המטפלות גם נתנו דוגמאות רבות לפעילויות מוצלחות שקיימו סביב ספרי ספריית פיג'מה לקטנטנים עם הילדים.

קשר מעון-בית והשפעת התכנית על הרגלי קריאה בבתים

- רוב המנהלות (81%) והמטפלות (75%) דיווחו שקיבלו משוב מההורים על התכנית וכי נתנו להורים הנחייה מפורשת לקרוא את ההצעות בסוף הספר. הדוגמאות שנתנו למשוב מההורים מבטאות שביעות רצון רבה מהתכנית בהיבטים שונים – המשכיות בין הנעשה במעון לבין הנעשה בבית, העשרת הילדים, רצון הילדים שיקראו להם בבית, קבלת הספר כמתנה הביתה והעשרת הספרייה הביתית, וכן שיפור בשפת הילדים.
- רוב מנהלות המעונות (85%) דיווחו ששלחו להורים מכתב אישי או כלי המחשה עם חלוקת הספרים לבתים. רובן דיווחו כי נתנו להורים הנחייה מפורשת לקרוא את ההצעות בסוף הספר (81%).

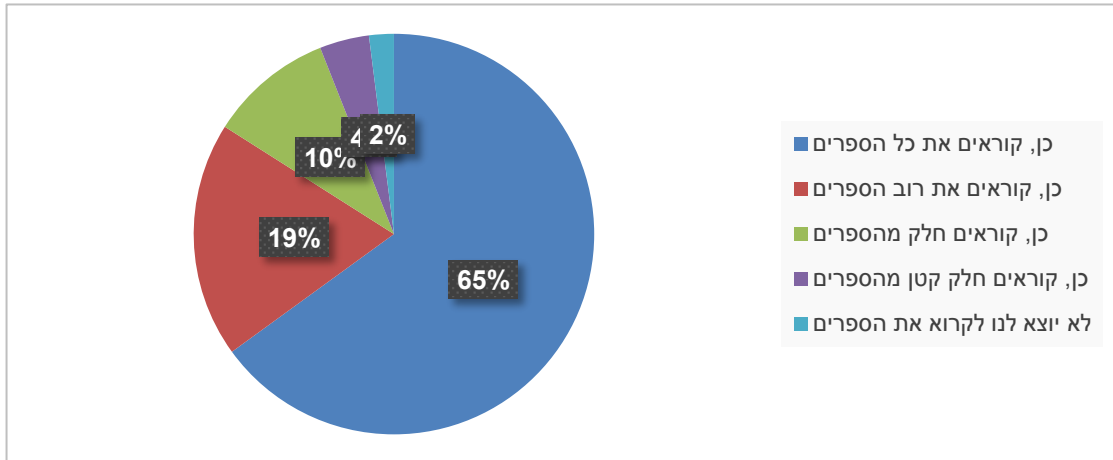
דיווחי מנהלות המעונות במחצית השנה על פעילויות עם הורים סביב התכנית:
תשובה חיובית לשאלה: האם התקיימו במעון הפעילויות הבאות:

- 84% מההורים דיווחו בסיום השנה שילדיהם אוהבים מאד להקשיב לסיפורים וכי הם נוהגים לקרוא ביחד את כל או רוב הספרים של "ספריית פיג'מה לקטנטנים" שמביאה הילד/ה מהמעון, רובם (94%) יותר מפעם אחת.

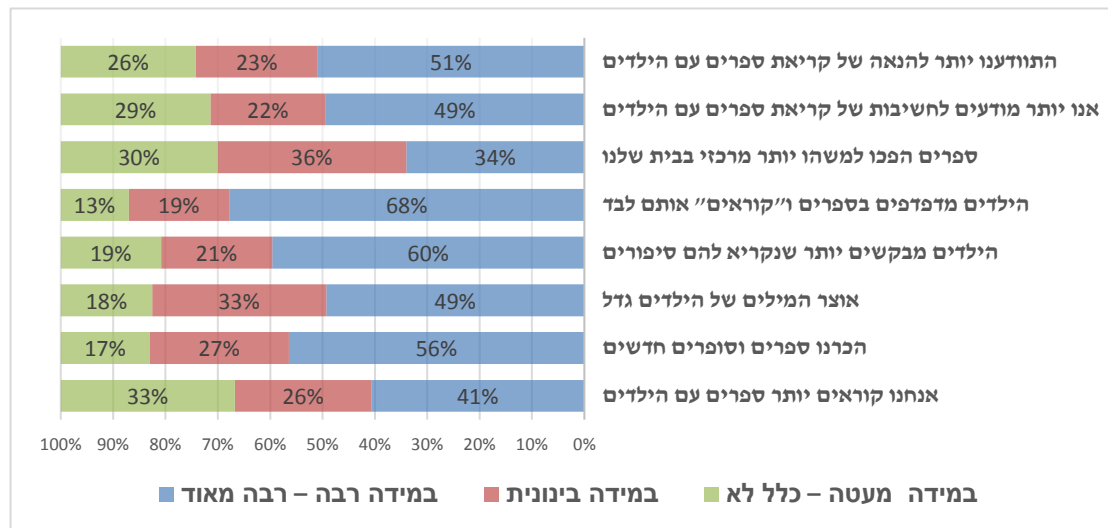
התפלגות תשובות ההורים לשאלה:

האם אתם נוהגים לקרוא ביחד את הספרים שקיבלתם מספריית פיג'מה לקטנטנים?

- שני שלישים מההורים דיווחו במידה רבה-רבה מאד שהילדים מדפדפים בספרים ו"קוראים" אותם לבד. למעלה ממחצית דיווחו שהילדים מבקשים במידה רבה מההורים להקריא להם סיפורים וכי בעקבות ספריית פיג'מה לקטנטנים הכירו ספרים וסופרים חדשים והתוודעו יותר להנאה של קריאת ספרים עם הילדים. מחצית מההורים (49%) דיווחו שאוצר המילים של ילדם גדל במידה רבה-רבה מאד בעקבות התכנית ושהינם מודעים יותר לחשיבות הקריאה של ספרים עם ילדיהם. 41% מההורים דיווחו כי במידה רבה, בעקבות החשיפה לספריית פיג'מה הם קוראים יותר ספרים עם הילדים.

התפלגות מידת ההסכמה של הורים עם ההיגדים - "בעקבות ספריית פיג'מה לקטנטנים..."

- קרוב ל-30% מההורים ציינו שספריית פיג'מה לקטנטנים הם מחצית או רוב ספרי הילדים בספרייה הביתית. רוב ההורים (72%) מעידים שהספרים שקיבלו מ"ספריית פיג'מה לקטנטנים" מהווים חלק קטן מתוך הספרים בספרייה הביתית של ילד/ת המעון שלהם.

הדרכה והעשרה

חלוקת הספרים לוותה בהצעות להעשרת חוויית הקריאה עם הילדים: לכל ספר צורפו הצעות לקריאה ומשחק בחיק המשפחה ודף העשרה לצוות המעון, והוצעו למנהלות ומטפלות מפגשי היכרות והדרכה:

- **מפגש החשיפה לתכנית** - רוב המנהלות השתתפו במפגש חשיפה לקראת פתיחת התכנית, ומחצית מצוותי המעונות (מנהלות ומטפלות) השתתפו במפגש הדרכה במהלך השנה. רוב מוחלט (95%) של המנהלות שהשתתפו במפגש החשיפה לקראת התכנית דיווחו שהמפגש הועיל להן במידה רבה-רבה מאד בהיכרות עם התכנית ומטרותיה ורובן (76%) ציינו שהמפגש הועיל גם בהשראה לפעילות סביב הספרים.
  - **מפגשי הדרכה של ספריית פיג'מה לקטנטנים במהלך השנה** - רוב המנהלות סבורות שההדרכה במשך השנה תרמה במידה רבה-רבה מאד ובראש ובראשונה להיכרות הצוות במעונות עם התכנית ומטרותיה (90%) ולשיתוף עמיתים והשראה לפעילות סביב הספרים (82%) וכן להיכרות עם הספרים המחולקים (65%) ולרכישת מיומנויות לקריאה בספרים ועיסוק סביבם במעון (69%). בסוף השנה הביעו רוב מוחלט של מנהלות המעונות (94%) עניין בקיום מפגשי הדרכה למטפלות בשנה הבאה סביב ספרי התכנית.
- גם המפקחות סבורות שההדרכה במשך השנה תרמה ביותר לשיתוף עמיתים ולהשראה לפעילות סביב הספרים, להיכרות הצוות עם התכנית ומטרותיה.

שימוש בהצעות כתובות לפעילות סביב הספרים:

- **הצעות לצוות החינוכי:** רוב המטפלות (90%) דיווחו שהן קוראות את הדף למטפלת שנשלח אליהן יחד עם הספרים, ורובן (90%) קוראות גם את ההצעות להורים בסוף כל ספר. רוב מוחלט (98%) של המנהלות דיווחו במחצית השנה שהן משתפות במידה רבה-רבה מאד את צוות המטפלות בהצעות לצוות ומרביתן דיווחו שהן והמטפלות קוראות את ההצעות לצוות לשילוב הספרים במעון. כשני שלישים מהמנהלות דיווחו שהן לומדות במידה רבה-רבה מאד מההצעות לצוות דברים חדשים, מתכננות בעזרתן את הפעילות סביב הספר במעון, מקבלות השראה כללית לפעילות סביב הספרים ומדפיסות את ההצעות. כל המפקחות סבורות שההצעות להורים בסוף כל ספר מעניינות ומעודדות פעילות במידה רבה-רבה מאד, ורובן (75%) מציינות שהן מעודדות את המנהלות להפנות את ההורים להצעות אלו.
- **הצעות לקריאה ומשחק בבית:** כשני שלישים מההורים ציינו שקראו את ההצעות להורים בסוף הספרים ומתוכם דיווחו רוב ההורים שההצעות נתנו להם רעיונות לעשות משהו עם הילדים בעקבות הקריאה ונתנו מגוון דוגמאות לעשייה עם הילדים בעקבות הספרים.